

This is before you print

Denne ukas viktigste

<i>Påminning fra lønnskontoet pga nytt lønssystem (PAGA).....</i>	2
<i>Alle emneansvarlige - sjekk av timeplaner for våren 2009!</i>	2

Siste nytt fra BIO

<i>BIO coordinates a new FP7 project.....</i>	3
<i>Gunstige plantasjar i regnskogen.....</i>	3
<i>STIM winter trip to Kvamskogen.....</i>	3
<i>Tilbud om IAESTE-student til forskingsgruppe eller -prosjekt</i>	3
<i>Velkommen til julefest på BIO! Welcome to the BIO Christmas Party!.....</i>	4

Siste nytt fra verden rundt oss

<i>Why plastic isn't always fantastic.....</i>	4
<i>The latest from the Census of Marine Life</i>	4
<i>Ledige stillinger for biologer.....</i>	4
<i>Unusual and intriguing trivia from the research world</i>	5
<i>Nordisk prestisjeprogram til Bergen – BIO er med!</i>	5
<i>Bergen Tourist Board Newsletter.....</i>	5

Forskning: utlysninger, nye satsinger og prosjekter

<i>Nordic countries pump half a billion into joint research</i>	5
<i>Energi-, klima- og miljøforskning omorganiseres.....</i>	5
<i>Ønsker innspill til ny forskningsmelding</i>	5

Ukens bilde

Avsluttende mastergradseksamen

<i>Marius Moe: Photoperiod Manipulation in a Welfare Aspect, Related to Stress in Farmed Atlantic Cod</i>	6
---	---

Info fra studieseksjonen

<i>Emneinformasjon i Mi Side</i>	6
<i>Prosjektoppgaver for ERASMUS- studenter??</i>	6
<i>Masteropptak for våren 2009</i>	6

Gjeste forelesninger, seminarer og kollokvier

<i>BBB Seminars, The BioMedical and BioSciences Lecture Series (HUCEL371)</i>	7
<i>MBI and Sars Centre Seminars</i>	7

Nye artikler

<i>Bjørn Berland: laboratorieprosedyrer for fiskeparasittologi</i>	7
<i>Bjørn Berland: prepareringsmetodikk</i>	7
<i>Kathy Willis: forvaltning av edelgran i Romania.....</i>	7

Bok-kapitler

<i>Bjørn Berland: parasitter i oppdrettsfisk og fiskeprodukter</i>	8
--	---

Denne ukas viktigste

Påminning fra lønnskontoet pga nytt lønssystem (PAGA)

Ved utfylling av reiseregning må alle nå påføre sitt eget ansattnr (lønsnummer). Nummeret finnes på lønnslippen.

Mvh Annike

Alle emneansvarlige - sjekk av timeplaner for våren 2009!

Det er nå på tide å sjekke timeplaner for vårsemesteret 2009. Nå har vi mulighet til å justere timeplanene, etter 1. desember blir det ikke nødvendigvis så lett å få til så sjekk nå!
Forslag til timeplaner (review-list) finner du her:

Her finner dere review-list https://studentportal.uib.no/syllabus_reviewlist.php

Logg inn med brukernavn og passord og velg riktig semester.

Det som dere alle må være oppmerksom på er:

- * Ligger alle emnene som skal gå til våren i review-list?
- * Ligger det emner her som IKKE skal gå til våren?
- * Er alle undervisningsaktivitetene der?
- * Er det riktig at gruppene starter før første forelesning, og er det virkelig riktig at undervisningen skal gå helt ut i uke 24 som noen emner er lagt opp til?
- * Er ukemønsteret riktig? Har alle husket på de undervisningsfrie dagene som jeg har nevnt tidligere (se vedlegg)
- * For de feltkurs som ikke ligger inne med noe i review-list, men der tid blir bestemt i etterkant, så må dere når ting er bestemt gi meg en tilbakemelding om det, slik at det blir lagt inn i timeplanen. Her vil det kunne komme en del kollisjoner, spesielt på de som skal på hele ukers eller hele dagers felt.
- * Dersom dere har fått tildelt rom dere ikke har brukt før, sjekk at rommet har det utstyret som er nødvendig for undervisningsaktiviteten.

Gi tilbakemelding til studie@bio.uib.no så snart som mulig følger vi opp eventuelle endringer!
Timeplanene blir publisert for studentene 1. desember.

Hilsen Eli

Mer info om følgende utlysninger og mange flere (inkl. løpende, dvs. uten frister) finner du [her](#)

Husk å sende søknadsutkastet til post@bio.uib.no 1 uke i forveien (gjelder ikke mindre bevilgninger som legater og fonds)

Løpende	Stimulering til bilateralt forskningssamarbeid innenfor grunnleggende forskning (BILATGRUNN)	1. feb	Nordic Marine Academy - organisering av forskerkurs i 2009, 2010 - mobilitetstipend - støtte til konferanser og workshops
26. nov	NFR deadline (more info) NB kl. 12:00 - forskningssamarbeid med Kina (NORKLIMA)	11. feb	NFR deadline NB kl. 12:00 (information from 2008)
01. des	Olaf Grolle Olsens legat	27. mar	COST European Cooperation in the field of Scientific and Technical Research) preliminary proposals is 27 March 2009.
01. des	Meltzerfond & Bergen universitetsfond fakultetsspesifikke legater og fond	apr '09	Erasmus Mundus II programmet.

** for more information check [BIO-web](#) for more deadlines, further details and on-going opportunities as well as [UiB's Department of Research Management](#)

Siste nytt fra BIO

BIO coordinates a new FP7 project

Project coordinators **Thorolf Magnesen**, **Gyda Christophersen**, together with BIO's new research coordinator **Aud Larsen** and BIO's project financial manager **Kari Eeg** have now had a "kick-off" meeting with UiB's Department of Research Management for the FP7 Capacities Collaborative project, SETTLE. With two years and 1.4 million euro, they are all set to coordinate a group of ten partners (4 countries, 5 research institutions and 5 industrial SMEs). The goal of SETTLE is to develop a more competitive, year-round bivalve production of two native European species: flat oysters (*Ostrea edulis*) and great scallops (*Pecten maximus*). [Read more](#).

Gunstige plantasjar i regnskogen

Lokalbefolkninga sine plantasjar i regnskogen har ikkje alltid vore like populære, men no meiner forskarar ved Bergen og Oxford at dyrka mark i regnskogen ikkje nødvendigvis er så ille. [Artiklen i På Høyden](#) med **John Birks**, **Hilary Birks** og **Katherine Willis**.

STIM winter trip to Kvamskogen

Be sure to keep the weekend of 23-25 January free so you can come on the STIM winter trip to Kvamskogen!

We will rent a cabin that sleeps about 25 people. It has cross-country skiing just out the door, and slalom/telemark/snowboard nearby! Or you can spend the weekend just hanging out by the wood stove with a group of really fun people!

More details to follow. Plan to get social!

Shale Rosen

Tilbud om IAESTE-student til forskingsgruppe eller -prosjekt

IAESTE er en studentdrevet organisasjon som i hovedsak jobber med utveksling av studenter med høyere realfags- og teknologisk utdanning. Vi er aktive i ca. 90 forskjellige land over hele verden, og samarbeider med 1150 utdanningsinstitusjoner. Dette innebærer i praksis at dere kan ansette en eller flere utenlandske studenter, og gjennom dette gi det samme antall norske studenter muligheten til å reise på tilsvarende praksisopphold i andre land. For dere som får en praktikant gjennom instituttene innebærer dette at hver praktikant er dekket gjennom fakultetets budsjett i inntil 8-10 uker og ytterligere opphold må dekkes av en ekstern part (hver praktikantplass må vare fra 6 uker til 18 måneder).

Ønsker dere en student (eller fler), vil dere kunne spesifisere hvilke fagområder det ønskes studenten skal inneha på vedlagte skjema ("Agreement"). Der bes dere også om å beskrive den aktuelle arbeidsoppgaven på en mest mulig utfyllende måte. Det er viktig at denne beskrivelsen er grundig, slik at dere får en student med den bakgrunnen dere ønsker, i tillegg til at studenten vet hva som forventes. Det er ingen begrensninger på hva dere kan kreve av forkunnskaper eller andre spesifikasjoner.

Dersom du finner ut at du vil ha en eller flere praktikanter, finner du vår agreement (skjema) på denne linken: http://iaeste.no/bedrift/agreement_bedrifter.pdf

På våre websider kan du lese litt om hvordan IAESTE kan være interessant for din gruppe:

<http://www.iaeste.no/web/index.php?section=13>

Her er en elektronisk brosjyre om IAESTE:

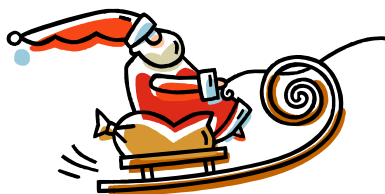
http://www.iaeste.no/web/files/resourcesmodule/@random44f32cef3f10d/1222188564_IAESTEs.Utvekslingsprogram.2009.pdf

IAESTE har mottaksansvarlige som tar seg av det sosiale og det praktiske i forbindelse med utvekslingen – dette innebærer arbeidstillatelse, oppholdstillatelse, skattekort samt bolig hvis ønskelig. Vi tilbyr også et spennende sommerprogram for studentene med en rekke turer rundt om i landet.

Nærmere informasjon finnes på www.iaeste.no

Hilsen *Mari Time*, IAESTE

Velkommen til julefest på BIO! Welcome to the BIO Christmas Party!

Snart er påmeldingsskjemaet her! Like over helgen kan alle ansatte og masterstudenter melde seg på BIO sitt julebord fredag 5. desember kl. 1900 i Skibsbyggerhallen. Det blir tradisjonell julemat fra øst- og vestlandet, samt vegetar for dem som velger det. Vi skal

nyte kaffe, kaker og avec, og danse til klokken 0200 ☺.

Early next week all employees and masterstudents at BIO will be able to sign up for the Christmas party at BIO Friday December 5. at 7 p.m. in Skibsbyggerhallen. We will be served traditional Norwegian Christmas dishes from the east- and west part of Norway. A vegetarian alternative will also be provided. We will enjoy coffee, cakes, avec and dance until 2 a.m. ☺.

Vennlig hilsen Julebordskomitéen

Mia Bengtsson, Øyvind Fiksen, Rune Rosland og Kaja Iden

Siste nytt fra verden rundt oss

Why plastic isn't always fantastic

Experiment-ruining chemicals leach from plastic lab equipment.

Daniel Cressey at [Nature News](#) reports on a [Science article](#) that states: Chemicals leaching out of plastic pipette tips and tubes could be affecting experiments. Thousands of scientists could be unwittingly ruining their own experiments merely by using standard plastic lab equipment, according to a new study.

The latest from the Census of Marine Life

Marine census discovers more than 200 new species. Octopus origins, shark migrations and giant bacteria to be unveiled at the [World Conference on Marine Biodiversity](#) held this week in Valencia. [Read more.](#)

Ledige stillinger for biologer

Sjekk oversikten på [jobbnor!](#)

Frist	Stilling
several open	Audrey Geffen tips us about several openings at CalMarO Canadian Post-Doctoral Research Fellowships
15.11	BIO: førsteamanuensis i botanisk økologi og bevaringsbiologi
15.11	Post-doc , IFM-GEOMAR
16.11	Project officer , PESI project, Natural History Museum, South Kensington
21.11	2 associate professor positions , University of South Florida Tampa
25.11	BIO: stipendiat i metapopulasjonsbiologi
28.11	Göteborgs universitet i samarbeid med BIO: 2 stipendiatstillinger ("doktorander") i marin økologi
30.11	BIO: Postdoctoral Research Fellow in Fish larvae and Otolith Microchemistry
30.11	Microbiologist , molecular biologist or biochemist, Danish Technological Institute (DTI), Denmark
01.12	Post-doc , Fisheries Oceanography, Denmark
01.12	1 prof, 3 assist-prof (Extreme environments) Florida State University
22.12	Assistant prof. Biogeoscience, Vanderbilt University, USA
31.12	Scientific Researchers - Charles Darwin Foundation – Galapagos Islands

Unusual and intriguing trivia from the research world

Research led by Associate Professor Noah Fierer from CU-Boulder found that a typical hand has roughly 150 different species of bacteria living on it. The study also found that there was greater diversity of bacteria on the hands of women; that the diversity of bacteria on individual hands was not significantly affected by regular hand washing, and that although the composition of the bacterial communities on dominant and non-dominant hands of subjects was significantly different, their diversity levels were similar! (study published online Nov. 3 in the *Proceedings of the National Academy of Sciences*.)

Nordisk prestisjeprogram til Bergen – BIO er med!

For å kapre de beste hodene går nordiske universiteter sammen om å opprette nye studieprogram.

Corinna Schrum ved Geofysisk institutt er initiativtaker bak Nordic Master in Marine Ecosystems and Climate – ett av de seks masterprogrammene de nordiske universitetene går sammen om å opprette. Universitetet i Bergen er hovedkoordinator for dette masterprogrammet, som gir undervisning ved flere universiteter: Bergen, Reykjavik, Færøyene og Århus. Slik skal studentene få det beste fra hvert forskningsmiljø. BIO bidrar med emner inn i programmet, og kanskje vi i fremtiden får masterstudenter som har tatt dette programmet. Les mer på:

http://www.studvest.no/nyhende.php?art_id=9759.

Bergen Tourist Board Newsletter

Read the latest news including information about: Bergen International Festival 2009, a new port in Denmark, the newly-refurbished Bergen Aquarium, a new museum: The Holberg Museum, Christmas in Bergen, and the upcoming Depeche Mode concert.

Forskning: utlysninger, nye satsinger og prosjekter

Nordic countries pump half a billion into joint research

The Nordic countries will now invest almost half a billion into joint climate, energy and environmental research. The Top Research Initiative will be administered by the following three Nordic organisations: NordForsk, Nordic Innovation Centre (NICe) and Nordic Energy Research. The total initiative in excellence in research consists of six programmes:

- Effect studies and adjustment to climate changes
- Climate changes interaction with ice, snow and glaciers
- Nanotechnology and energy efficiency
- Integration of wind power on a large scale
- Sustainable bioenergy
- Elimination and storage of carbon dioxide

In addition there will be focus on advanced climate models and Arctic research.

[Read more](#)

Energi-, klima- og miljøforskning omorganiseres

Egne avdelinger skal sikre bedre organisering av energi-, klima- og miljøforskningen i Forskningsrådet. 1. november etableres "Avdeling for energi og petroleum" og "Avdeling for klima og miljø" i Divisjon for store satsinger.

[Les mer](#)

Ønsker innspill til ny forskningsmelding

Tora Åsland inviterer alle interesserte - personer, institusjoner, organisasjoner og bedrifter - til å komme med innspill til det pågående meldingsarbeidet.

Les mer: [Forskerforbundet](#)

Ukens bilde

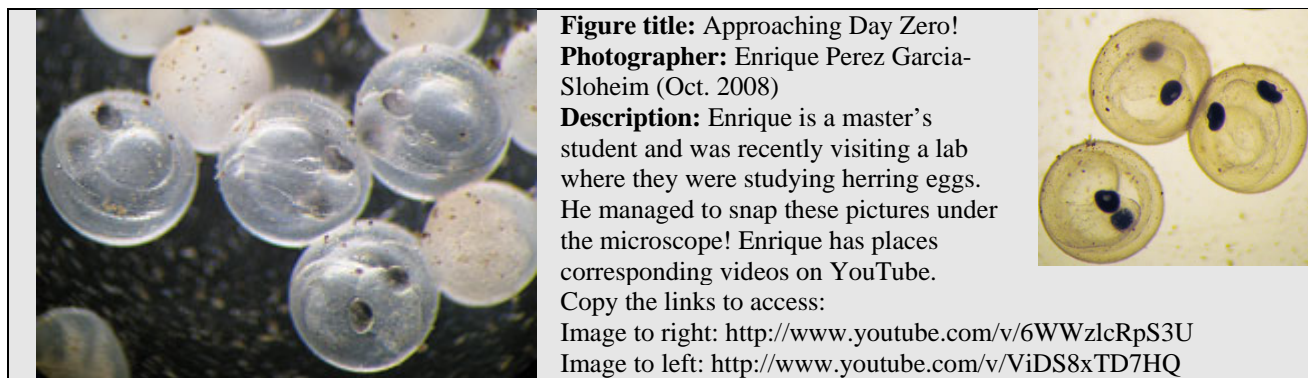

Figure title: Approaching Day Zero!

Photographer: Enrique Perez Garcia-Sloheim (Oct. 2008)

Description: Enrique is a master's student and was recently visiting a lab where they were studying herring eggs. He managed to snap these pictures under the microscope! Enrique has places corresponding videos on YouTube.

Copy the links to access:

Image to right: <http://www.youtube.com/v/6WWzlcRpS3U>

Image to left: <http://www.youtube.com/v/ViDS8xTD7HQ>

You are invited to submit photos (electronically!) for "Ukens bilde". Please include a very short description and credit information. Picture can be of researchers / students in action, technology, organisms, field sites ...

Please send your pictures to [Elinor Bartle](mailto:Elinor.Bartle) (preferable format jpg, gif; size around 300px sq; saved for web - under 60kb).

Avsluttende mastergradseksamen

Marius Moe: Photoperiod Manipulation in a Welfare Aspect, Related to Stress in Farmed Atlantic Cod

Marius Moe holder tirsdag 18. november muntlig presentasjon av sin mastergradsoppgave i Marinbiologi - fish biology

Tittel på oppgaven: Photoperiod Manipulation in a Welfare Aspect, Related to Stress in Farmed Atlantic Cod

Veiledere: Ian Mayer, BIO, Geir Lasse Taranger, HI

Sensor: Svante Winberg, Uppsala biomedicinska centrum Bisitter: Justin Meager, BIO

Tid og Sted: Tirsdag 18. november, kl. 15:00, Kursrom/seminarrom 439C1, 4 etasje, Bioblokken, HIB

Alle interesserte velkommen!

Info fra studieseksjonen

Emneinformasjon i Mi Side

Fristen for å kopiere emneinformasjon i Mi Side for emner som skal undervises våren 2009 er satt til torsdag 20. november. [Les mer](#). Ved BIO har vi de siste årene ikke overført emneinformasjon fra år til år, da det er vanlig å kunne hente opp enkeltfiler fra tidligere år. Er det likevel noen som ønsker overføring av **all** emneinformasjon (alt eller ingenting), så ta kontakt med studie@bio.uib.no.

Prosjektoppgaver for ERASMUS- studenter??

ERASMUS studenter som kommer på utvekslingsopphold til BIO har fått aksept for å ta emner hos oss. Før studentene kommer til BIO har det vært mye kontakt mellom student og studieadministrasjon ved BIO for å tilpasse emnetilbudet til den enkelte student. Vi opplever likevel at en del studenter ber om en prosjektoppgave når de kommer, og dermed dropper de ut av emnene. De veiledere som får spørsmål fra studenter om prosjektoppgave, **ta kontakt med studieadministrasjonen!**

I utgangspunktet skal ikke BIO tilby prosjektoppgave unntatt i helt spesielle tilfeller (f. eks studenter som kommer via programavtaler), vi får ingen uttelling for dette, samtidig som det brukes store ressurser. En løsning er at studentene tar emnet BIO299 Forskningserfaring i biologi (10 sp) og tar to andre emner i tillegg.

Masteropptak for våren 2009

I alt har Institutt for biologi 21 søkere til mastergrad i suppleringsopptaket for våren 2009. Det endelige resultatet av opptaket vet vi ikke før etter sensurfristen 10. januar 2009, men vi venter at ca. halvparten av søkerne er/blir kvalifisert.

Gjesteforelesninger, seminarer og kollokvier

BBB Seminars, The BioMedical and BioSciences Lecture Series (HUCEL371)

Welcome to the BBB Seminars at the Gade Institute. Please check the [web page](#) for upcoming information. The seminars are held Thursdays in BBB, Auditorium 4. NB! Extra BBB-HIB/Realfagb./NIFES campus bus trip after the seminar, departure at 14.05 from the BBB main entrance.

MBI and Sars Centre Seminars

Check out upcoming speakers and topics on the [schedule](#).

Nye artikler

Har du en artikkel, kapittel eller bok som ikke har stått her?
Du kan sende bibliografi og abstract (helst i Word-format) til Jarl så snart du har sidetall.

Bjørn Berland: laboratorieprosedyrer for fiskeparasittologi

Santos, M.J., A. Saraiva & B. Berland 2008. Laboratory procedures to study fish parasitology. p 41 in Afonso-Dias, I., G. Menezes, K. MacKenzie & J.C. Eiras (Eds) 2008. Proceedings of the International Workshop on Marine Parasitology: Applied Aspects of Marine Parasitology. Arquipelago. Life and Marine Sciences. Supplement 6: xiv – 49 pp. ISSN 0813-4704.

The study of fish parasitology can be viewed in two different ways, from the point of view of the host or from that of the parasite. Both approaches present practical problems, which one should be aware of. The first one to be considered is the correct identification, either of the host (fish) or of the parasites. While the former is quite easily dealt with, the latter is not an easy task and can, sometimes, be very difficult to solve. The enormous parasite diversity (each species with its particular features), the presence of different larval stages in the same species, associated with their wide range of sizes (as a rule very small) can make this step in the study of fish parasitology a very difficult issue. During this section an overview of the most important parasite taxa and their diversity is given. Other problems, related with the availability of material, of either fish or parasite, as well as the need for special conditions for some parasite studies, are addressed.

Bjørn Berland: prepareringsmetodikk

Berland B. 2008. Methodology to prepare whole mounts – shortcuts. .Pp. 33-35 in Afonso-Dias, I., G. Menezes, K. MacKenzie & J.C. Eiras (Eds) 2008. Proceedings of the International Workshop on Marine Parasitology: Applied Aspects of Marine Parasitology. Arquipelago. Life and Marine Sciences. Supplement 6: xiv – 49 pp. ISSN 0813-4704.

Any organism or tissue whose fine structures are to be studied by histology, or transmission electron microscopy (TEM), require fixation fluids with correct ion balance, pH, osmolarity and pure chemicals that react with the tissues and "lock them" so they will resist changes during the subsequent preparation processes. Parasites in and on fish, as well as other hosts, need to be identified to genus and species based on their morphology. The very small parasites, such as protozoans, require special techniques, but the metazoans, the helminths - monogenans, trematodes, cestodes, nematodes, acanthocephalans and crustaceans, should be collected alive, cleaned of mucus and fixed as life-like as possible. Sometimes one is forced to search for parasites in frozen fish (Berland 2006), also for them the methods described below apply. The specimens so collected and fixed may be cleared, stained and mounted as temporary or permanent total or whole mounts.

Kathy Willis: forvaltning av edelgran i Romania

Fuerdean, A. & Willis, K.J. Long-term variability of *Abies alba* in NW Romania: implications for its conservation management. Diversity and Distributions 14: 1004-1017.

Abstract: Stands of *A. alba* have been growing in NW Romania from at least 5700 yr BP and occurred in low abundance until 4200 yr BP. *A. alba* expanded thereafter and it thrived in multispecies forest stands with *Fagus*, *Picea*, *Carpinus*, *Tilia*, *Quercus* and *Ulmus* between 4200 and 1200 yr BP. The initial expansion occurred during an independently documented period of high moisture and cooler temperature as inferred from isotope data from cave stalagmites within this region. The final decline in *A. alba* abundance and distribution started from about 1200 yr BP and reached an

unprecedentedly low value over the last 300 years, which was primarily caused by the increase in human activities in the region through deforestation, forest browsing and burning, and commercial forestry. Different management strategies ranging from restriction on harvesting and browsing need to be implemented in this region if *A. alba* is going to survive the forecasted decrease in precipitation and increase in temperature, which will further reduce its spatial distribution.

Bok-kapitler

Bjørn Berland: parasitter i oppdrettsfisk og fiskeprodukter

LEVSEN A., LUNESTAD B. T. & BERLAND B., 2008: Parasites in farmed fish and fishery products.- pp. 428-455 in Ø. LIE (ed.): Improving farmed fish quality and safety. Woodhead Publishing Limited, xvii + 628 pp. ISBN 978-1-84569-299-5